

Proje No	TAGEM / HAYSÜD / 98 - 13 - 03 – 18
Proje Başlığı	FARKLI DÜZEYLERDE ENERJİ VE PROTEİN İÇEREN PİLİÇ BÜYÜTME YEMLERİNİN AYRI VE KARIŞIK CİNSİYETTE BÜYÜTÜLEN ETLİK PİLİÇLERİN PERFORMANSI VE BAZI KESİM ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİLERİ
Projeyi Yürüten Kuruluş	İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Doç. Dr. Mehmet BOZKURT
Yardımcı Araştırmacılar	Yrd. Doç. Dr. Veysel AYHAN, Zir. Yük. Müh. Alper YILMAZER, Kamil KÜÇÜKYILMAZ
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2001

Özet

Araştırmanın farklı düzeyde enerji içeren yemlerle yürütülen ilk denemesinde 22. günlük yaşta cinsiyet ayrımı yapılmış 936 adet Ross-308 (468 erkek ve 468 dişi) etlik civciv kullanılmıştır. Ayrı ve karışık cinsiyette büyütülen etlik piliçlere 22-43. günler arasında izonitrojenik büyütme yemleri (3045 ve 3222 kcal/kg M.E.) yedirilmiştir. Ayrı cinsiyette büyütülen etlik piliçlerin deneme sonu (43.gün) canlı ağırlığı (1739 g.) karışık cinsiyette büyütülenlerden (1714 g.) daha ağır bulunmuştur ($P<0.05$). Denemede ne büyütme yönteminin ne de yem enerji düzeyinin canlı ağırlık (43.gün hariç) ve canlı ağırlık artışı üzerine önemli bir etkisi olmamıştır. Fakat cinsiyetin canlı ağırlık ve canlı ağırlık artışı üzerine olan etkisi tüm deneme süresince önemli olmuştur ($P<0.01$). Bununla birlikte ayrı cinsiyette büyütülen erkek etlik piliçler 36.ve 43.günlük yaşta beraber büyütülenlerden daha ağır bulunmuştur ($P<0.05$). Erkek etlik piliçler dişilerden daha fazla yem tüketerek daha iyi yemden yararlanma değeri göstermişlerdir. Yem enerji düzeyi ve büyütme yönteminin ise yem tüketimi ve yemden yararlanma değeri üzerine olan etkisi önemli bulunmamıştır ($P>0.05$).

Yüksek enerjili yem tüketen etlik piliçlerde daha yüksek karkas randımanı ve göğüs oranı (%) belirlenirken yem enerji düzeyindeki değişimin abdominal yağ, karaciğer ve taşlık oranı (%) üzerine etkisi önemli olmamıştır ($P>0.05$). Dişi etlik piliçlerin göğüs, karaciğer ve taşlık oranları (%) erkeklerden ağır bulunurken, abdominal yağ oranı (%) her iki cinsiyette benzer bulunmuştur. Denemede incelenen kesim sonuçları büyütme yönteminden etkilenmemiştir. Araştırma sonuçlarına göre erkek ve dişi etlik piliçlerin ayrı kümeslerde büyütülmesi beraber büyütmeye kıyasla erkeklerin besi sonu canlı ağırlığını artırmıştır.

Araştırmanın farklı düzeyde protein içeren yemlerle yürütülen ikinci denemesinde ise 24. günlük yaşta cinsiyet ayrımı yapılmış toplam 1350 adet Avian etlik civciv kullanılmıştır. İzokalorik olarak hazırlanan büyütme yemleri (% 16.84, % 18.00, % 19.46 ham protein) 24-45 günler arasındaki deneme süresince ayrı ve karışık cinsiyette büyütülen etlik piliçlere yedirilmiştir. Deneme süresince belirlenen canlı ağırlık ve canlı ağırlık artışı üzerine yem protein düzeyi ve cinsiyetin etkisi önemli bulunurken ($P<0.01$), ayrı ve karışık cinsiyette büyütülen etlik piliçler benzer canlı ağırlıkta bulunmuşlardır ($P>0.05$). Erkek etlik piliçler dişilerden daha fazla yem tüketerek daha iyi yemden yararlanma değeri göstermişlerdir ($P<0.01$). Bununla birlikte yem tüketimi ve yemden yararlanma değeri büyütme yöntemindeki farklılıktan etkilenmemiştir ($P>0.05$). Yem protein düzeyi azaldıkça yem tüketimi sayısal olarak artmış ($P>0.05$), yemden yararlanma değeri ise kötüleşmiştir.

Karkasın kesim randımanı, göğüs, but, abdominal yağ, karaciğer ve taşlık oranı (%) üzerine yem protein düzeyinin etkisi önemli olmazken ($P>0.05$), dişilerin abdominal yağı ve taşlığı erkeklerden daha ağır bulunmuştur. Büyütme yönteminin kesim özellikleri üzerine etkisi önemli bulunmamıştır ($P>0.05$). Sonuç olarak etlik piliçleri ayrı cinsiyette büyütmenin performans üzerine önemli bir etkisi olmazken, bunun yanı sıra her iki cinsiyetinde yemdeki protein yetersizliklerine tolerans göstermedikleri görülmüştür.

ANAHTAR KELİMELER: Etlik piliç, yem enerji düzeyi, yem protein düzeyi, ayrı cinsiyette büyütme.